

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 296 (3428) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Két polgármesteri körrendelet margójára

Fokozottabb munkateljesítésre hívja fel a polgármesteri körrendelet a városi tisztviselőket s olyan erőfeszítéseket használ ebben a figyelmeztető és az ügykezelés gyorsított menetét meghívó iratban, hogy az embernek két elmentéses érzése támad. Megnyugrással töltheti el a közönséget, hogy a város első tisztviselője kemény kézzel tartja a gyepőt és nem engedi, hogy a háborús viszonyok kátyuliban megakadjon a városi közigazgatás szekere, sőt azt sem tűri, hogy kényelmes lassúsággal dűögjön tovább. De másfelől bizonyos aggodalmat vált ki az a megállapítás, hogy a városi tisztviselők egy része annyira nem áll hivatása magaslatán, hogy a polgármester a „hanyagság” és a „kényelemszeretet” kifejezéseit használja velük szemben és gyökeres intézkedésekre határozza el magát a megrendszabályozásukra.

Egy intézmény, egy hivatal vezetője a tapasztalat szerint a nyilvánosság felőli szívesen kendőzi munkatársainak szépségéhibáit s ha Soós István eltér ettől a gyakorlattól, akkor bizonyára olyan mulasztások megtörténéséről tesz azt, amelyek már rég nem tartoznak a hivatalnokai erény szépségéhibái közé. Ez súlyosan esik latba most, amikor a törvényhatósági bizottság határozata szinte a város teljesítőképességét meghaladó mértékben gondoskodott a városi tisztviselők és alkalmazottak karácsonyi segélyéről, kéthónapi törzsfizetést és kéthónapi családi pótlékot illesztve be számukra a második háztartási pótlékot. Nem fér kétség e határozat helyességéhez, ha a hivatalnokai fizetésekre gondolunk, bár a progresszivitás elvének érvényesítése még ideálisabbá tette volna ezt a megoldást. De ha a segélyeknek a fizetési aránya szerinti progressziója legalábbis vita tárgyát képezhetne, kézenfekvő lett volna a munkateljesítéssel arányos progresszió megvalósítása akkor, amikor a polgármesteri megnyilatkozások szerint e tekintetben oly kirívó különbségek vannak.

Külön megjegyzést érdemel a második polgármesteri körrendelet, amely szerint a városi tisztviselők, főként a tisztviselőnők feltűnően sok betegszabadságot kérnek az utóbbi időben. A betegség bekövetkezése nem mindig tartozik az emberileg szabályozható jelenségek közé, mégis megdöbbentő, hogy a polgármester — főként a hölgyeknél — sokalri kénytelen a betegszabadságokat. A háborús nehézségek miatt előállott munkatöbbletek valóban nem avatják szórakozássá a hivatalnokai kötelességteljesítést s még kevésbé teszi ezt élvezetté az a körülmény, hogy bürokratikus túlrészletezések sok céltalan és felesleges munkát végeztenek, de még mindig mennyei boldogság az irdai terékenység s a hadműveleti területen teljesített legegyszerűbb és legkevésbé telenebb katonai szolgálathoz képest is. Ha a hivatalnokok — a hölgyek is — kicsit hadviselő katonáknak fogják te-

Koroszteny térségében meglepetésszerű támadást kezdtek a németek

Gomelj és a szomszédos szakasz kiürítésével jelentősen megrövidültek és megjavultak a német vonalak

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A németek legutóbbi ellentámadásaikat újabb szakaszra is kiterjesztették. Zsitomirtól északra, Korosztény térségben kezdtek meg támadásokat meglepetésszerűen. Mint tájékozott német katonai körökben hangszóznak, ezeket a hadműveleteket nem azokkal az erőkkel hajtották végre, amelyek annakidején Zsitomir térségében előrenyomultak. Koroszténytől északra Gomelj vidékén igen nagy erőkkel támadnak az oroszok és a németek kénytelenek voltak néhány kilométerrel hátrább vonni csapataikat. Ez megfelel a keleten alkalmazott német taktikának, hogy előbb visszavonulnak és kitérnek a súlyos támadás

elől, hogy hátrább új védelmi vonal létesítésének és bevárják a tartalékokat, majd ellentámadást kezdenek.

A Leningrádtól a Fekete-tengerig húzódó német védelmi vonal hosszúsága arra kényszeríti a német hadvezetőséget, hogy az arcvonal mögött egyes pontokon vonja össze tartalékait. A védelmi vonal hosszúsága ugyanis lehetetlenné teszi az egész arcvonalon megerősítő tartalékok elhelyezését és ezért az egyes pontokon összevont tartalékokat a szükséghez képest vetik harcra. Ez a harcmodor nagyon jól bevált.

A délolasz harctéren jelentős esemény nem történt.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf

jelenti: A Gomeljnél folyó harcok alakulása már a legutóbbi napokban a német vezetést nagyszabású kiürítésre készítette, amely csütörtökön este lényegében befejeződött. Péntekre virradóra az ott küzdő német csapatok a hátsó területen levő előkészített vonalakban helyezkedtek el anélkül, hogy ebben a bosevisták megzavarták volna őket. Gomelj és a szomszédos szakasz kiürítése következtében a német állások jelentősen megrövidültek és megjavultak.

Ankarából jelentik: (B. T.) A berlini török nagykövetség épülete a szerdára virradóan végrehajtott brit légitámadás alkalmával majdnem teljesen elpusztult.

„Négy ellenséggel” küzd Montgomery Dél-olaszországban

Berlinből jelentik: (B. T.) Az Exchange Telegraphé jelenti.

Montgomery tábornok tábori főhadiszállásáról jelentik: Montgomery fogadta a haditudósítókat, hogy személyesen nyújtson tájékoztatást az új támadások eddigi fejleményeiről. Kiemelte csapatainak kimagasló teljesítményeit. Utalt a lehető legrosszabb időjárásra, hangzólatá, hogy csapatának nemcsak a rendkívül erőfeszítés, hanem ellenállást kell leküzdeniök, hanem elsősorban a németek záróüzet közben igen sáros területen kell áthaladniök. Az elszánt német ellentámadások a brit hadjárat első napjaiban

gyakran néhány óra alatt megváltoztatták a helyzetet, úgyhogy eddig csak nehezen lehetett megállapítani a csata helyzetét a Sangro folyó hídfőjénél.

Az Exchange tudósítója azt is jelenti, hogy a Sangrotól északra levő hídfő homokos partján meredeken kezdődő hegysek húzódnak. A németek a betörés helyének elzárására tűzérősséggel megerősített erős vonalát létesítettek. Montgomery maga is hangzólatá, hogy négy ellenséggel kell megküzdenie, mielőtt célját elérhetné, még pedig néhány erősen megduzzadt folyóval, mind erősebbé váló állandó csövel, sárral és végül a legfőbb ellen-

séggel: a németekkel.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Daily Telegraphé diplomáciai munkatársa állást foglal a legutóbbi napokban terjesztett híresztelések ügyében, amelyek szerint a pápa a hadviselő felek között közvetítő szerepet vállalt. A lap ezt írja:

— Ezek a híresztelések minden alapot nélkülöznek. A pápának a hadviselő felek diplomáciai folytatott megbeszélései a szokottnál most valamivel gyakoribbá vált, mert a hatalmak képviselőit gyakran fogadja, hogy tájékoztadjék.

„Egyszer majd egész Európa elismeri, hogy ez a háború a keresztény világrendért folyt”

A külügyi tárca költségvetésének tárgyalása a képviselőházban

Budapest. (MTI.): A képviselőház pénteki ülését 10 óra után 5 perccel nyitotta meg Krudy Ferenc alelnök. A kormány tagjai közül Ghiczy Jenő külügyminiszter jelent meg. A napirenden az 1944. évi költségvetés hátralevő tárcáinak: a külügynek és pénzügynek költségvetési vitája szerepelt.

Csicséri-Rónay István előadó részletes áttekintést adott a magyar külpolitika fejlődéséről egészen napjainkig. A most folyó nagy háborúra előzve hang-

goztatta, hogy egyszer majd egész Európa elismeri, hogy ez a háború a keresztény világrendért folyt. Ebben a küzdelemben minden kis nemzet feladata a fokozott kitartás és fegyelmesség. A háború részben a hadihelyzet alakulásával, részben az olasz események következtében közelebb jutott határainkhoz. Azonban, ha csak magunk nem veszítjük el hitünket, országos pusztulás nem fenyeget. A belső front szilárdsága nélkül külpolitikát folytatni nem lehet. A mostani magyar külpolitika egyik legfontosabb feladata az, hogy a nemzetközi élet rendezésére most kialakulóban levő terveknek a legkomolyabb figyelmet szenteli. A szomszédos államokkal való kapcsolatainkról szólva megállapította, hogy azok jók és rendesek és nem a mi

hibáinkon múlott, hogy egyedül Romániával nem azok.

Ezután rátért a külügyi tárca költségvetésének részleteire. Megállapította, hogy a külügyi kiadások az állami közigazgatás tételének nem egészen 0.65 százaléka. Elfogadásra ajánlotta a költségvetést.

Rajnis Ferenc a Magyar Megújulás Pártjának külpolitikai állásfoglalását vázolta. Hangzólatá, hogy a világ négy sarkában fellángolt a háború, amely még reánk is súlyos feladatokat róhat és tűzben, vérben kell helytállanunk, ha meg akarjuk menteni magyarságunkat. Az angolszász hatalmak és a Szojjet összefogását szerencsétlennek ítéli. Felszólalása mindvégig elvi síkon mozgott.

Szász Lajos miniszter nagy beszéde a képviselőházban a háborús közellátás legégetőbb kérdéseiről

Könyörtelen harcot hirdetett a zugforgalom ellen s fokozott takarékoságra szólította fel az ország lakosságát

Budapestről jelentik: (MTI) A képviselőház tegnap délutáni ülésén, a közellátási terv költségvetésének tárgyalása során, több felzárolás után Szász Lajos miniszter mondta el beszédét.

Először azzal foglalkozott, hogy a tavalyi költségvetés tárgyalása során legsürgősebb teendőit három feladat megoldásában jelölte meg. Az első az elmúlt gazdasági évben jelentkező nehézségek megoldását célozta, a második a jövőre rendszeres közellátás biztosítása volt, a harmadik pedig olyan szervezet felépítése, amely alkalmas a rendszeres közellátás lebonyolítására. Az első feladatot szigorú intézkedésekkel megkövetelt lemondások árán sikerült megoldani. A másik feladat terén az a helyzet, hogy a helyes rendszernek egyeztetnie kell a termelők és a fogyasztók szempontjait, mi-

által bizonyos mértékig irányítani kell a termelést és annak megfelelően szabályozni a fogyasztást.

A kivételi rendszerrel a mezőgazdaságba is belevitte bizonyos mértékig a hadigazdálkodás nélkülözhetetlen alapfeltétel, a tervezettség. A végrehajtást úgy kell megvalósítani, hogy a termelőképeség kárt ne szenvedjen. Ugyelni kellett arra, hogy a háborús gazdasági élet nem bír el forradalmi ujtásokat, tehát nem szabad az amúgy is nehéz viszonyok között lévő mezőgazdasági termeléstől olyan mélyen alakító változtatásokat kívánni, amelyek a termelés rendjét megzavarják. Figyelemmel kellett lenni arra is, hogy a kenyérgabonán kívül a többi termény különösebb nehézségek nélkül megtermelhető legyen.

Akadnak olyanok, akik megolónak, hogy kevesebb ruhát csinálhatnak. A ruházat azonban ma nem divatcikk, hanem létezésigényi cikk. Valószínűleg meg az igazi takarékoságot ezen a téren. Kíméljük ruházatunkat. Alakítsuk át, fordítsuk ki, javítsuk, gondozzuk.

Asz árkérdéssel foglalkozva a többi között azt mondta a miniszter, hogy az adott helyzetből kifolyólag sorra kellett kerülnie az árak általános érvényű

Mozik műsora:

APOLLO: Páruokisasszony.
BELVAROSI: Münchenhausen.
CASINO: Tűzördög.
KORONA: Egy szív megáll.

újabb rendelkezésének. Részletesen foglalkozott az ipari árszint és a munkabérek problémájával. Szilárd elhatározása, hogy a mélyreható intézkedésekkel kialakított árszint nyugalmat minden körülmények között biztosítja. Ez a nyugalom nemcsak a termelés és forgalom rendjének elengedhetetlen előfeltétele, hanem a szociális békének is. Lényeges megnyugvást hozott ezen a téren a munkabérek felső határának rögzítése.

Az árelenőrzés intézményes kiépítése

Fontos feladatnak tekinti az árelenőrzés intézményes kiépítését. Fontosnak tartja az árendezés során megállapított feláraknak és áraknak a helyezimen történő utólagos ellenőrzése.

A megállapított árak betartásának ellenőrzése terén teendő intézkedések előfeltétele az árelenőrzés decentralizálása, helyi árelenőrző szervek kiépítése. A fogyasztói árak megállapítása már a gyáripari számlázás során megtörténik és ezt a fogyasztói árat a kiállított számlán és az árú is fel kell tüntetni. Szükségesnek látja annak az ellenőrzését, hogy a vállalatot a költ-

ségemelkedések elhárítására a maguk részéről mindent megtesznek-e? Fokozottan érvényesíti az elvet, hogy a nagyobb teljesítmény ugyanabban az árkban nagyobb haszonra tarthat igényt. A már érvényben lévő kalkulációs irányelvekben megállapított haszonkulcsokat fokozatosan csökkenteni az olyan vállalatoknál, amelyek az átlagnál magasabb egységköltségekkel dolgoznak. A bruttó haszonkulcs árszabályozásoknál pedig az egyes áruknál felszámítható bruttó haszon felső határának megállapításával kívánja a kérdést szabályozni.

A búzaegység rendszere megfelelt a várakozásnak

Fontos volt annak a mértékegységnek megállapítása, amely a beszállítókra kerülő termények értékét időállóan és igazságosan meghatározza. Ezt a búzaegységet értük el. A rendszer megfelelt a várakozásnak.

A rendelet végrehajtásáról szólva azt mondta: törekvése odairányul, hogy olyan szerveket létesítsen, amelyek nem csak helyi ismeretekkel rendelkeznek, hanem olyan hatáskört is kapjanak, hogy az egyes ügyeket végérvényesen elintézhessék.

A közellátási bizottságok egyik legfőbb feladata a helyi életviszonyok által indokolt különféle igények, valamint a rendelkezések végrehajtásánál felmerülő helyi kívánások érvényesítése és a véleményadás. Ezeket a bizottságokat igénybe veszi az ipari ellátásnál is.

A munka azonban távolról sincs befejezve — mondta ezután a miniszter. — Egyik legfőbb gondja a rendszer

további kifejlesztése. A beszállítási rendszer jobb és igazságosabb tételéről a termelési kataszter megteremtésével kíván gondoskodni. Intézkedésekre van szükség a közellátás céljaira szükséges hús és szalastakarmányok a rendszer keretében való biztosításáról. Igyekszik a gazdasági autonómiát minél jobban kifejleszteni és felhasználni. Terve, hogy a közellátási hivatalok és hatóságok számára egyszerű, áttekinthető, egységes ügykezelést és ügymenetet dolgozzanak ki, amely lehetővé teszi, az ügyeknek gyors és határozott elintézését.

Megcáfolta azt a felfogást, mintha a beszállítási köteleesség teljesítése után fennmaradó termésmennyiséggel a gazda minden korlát nélküli szabadsággal rendelkezhetné. A feleslegek felhasználását rendeletek szabályozzák és nem szolgálhatnak a zugforgalom táplálására.

Könyörtelen harc a zugforgalom ellen

Ezután a zugforgalomról beszélt, amelyet a háborús gazdasági élet rákfenéjének nevezett. Rettenetes az a lelki hatás, amit a zugforgalom gyakorolt. Érthető az elkéseredés, amely úrrá lesz azokon, akik látják, hogy létfenntartásuk érdekében a legsúlyosabb nehézségekkel kell megküzdeniük, amivel szemben mások, akiknek van hozzá pénzük, de nincs lelkiismeretük, a békebeli életszínvonalat meghaladó életmódot tudnak biztosítani maguknak a zugforgalom révén. A zugforgalom ellen tehát állandóan a legélesebb harcot kell folytatnia.

Ez a harc gazdasági és büntetőjogi irányban egyaránt állandóan tart. Gazdasági oldalról minden intézkedése egy-egy csapás a zugforgalomnak. Ezzel azonban sokszor a zugforgalmi árak emelkedését is előidézi, mert amikor nem tudja a jelentkező igényeket kielégíteni, de megszorítja a zugforgalom volumenjét, az a zugforgalmi árak emelkedésének irányában hat. Itt közvetlenül megemlítette, hogy jóformán teljesen megszűnt a sorbanállás és alapos a reménye, hogy rövid időn belül ennek még meglevő esőkevényei is eltűnnek.

A továbbiakban azt mondta, nem

elég azonban csak gazdasági eszközökkel küzdenünk, kénytelenek vagyunk fokozott mértékben igénybe venni a büntetőjog eszközeit is a zugforgalom haramiáival szemben. A lehetőség szerint biztosítja magának a jogot és él is vele, hogy a gazdasági büntetéseket elkövetőit megfossza különféle jogszolgáltatásokról és kizárja őket az árúellátásból. Gyors és hatékony büntetés ez, de ezenfelül a büntetőintézetek beépítésétől sem riad vissza, bíróság elé állítva a bűnösöket.

Reméli, hogy azoknak a súlyos büntetéseknél, amelyek a Ház által általánoságban már elfogadott törvényjavaslat szerint kiszabhatók lesznek, nemcsak javító, de elrettentő hatásuk is lesz. Minden erejével rajta lesz és törekvésében számít az egész magyar társadalom támogatására, hogy a háborús nyomorúságnak ezeken a vámszedőin bételjesedjék az írás szava: szegényűvé tesznek titeket azok a kincsek, amelyeket gyűjtetek!

A beszéd elhangzása után a minisztert a Ház minden oldalán meleg ünnepélyben részesítették. A Ház ezután a közellátási terv költségvetését elfogadta.

Textil- lábbeli- és cipőellátás kérdése

Az ipari cikkekkel való ellátással kapcsolatban szólt a textil, lábbeli és szappanellátás kérdéseiről. A textilárak fogalmának szabályozása az elmúlt év során nagylépéssel haladt előre. Megemlékezett az új elosztási rendszerről, és bejelentette, hogy a múltévi akcióhoz hasonlóan újabb mezőgazdasági munkásakció van folyamatban. Ez többszörösen meghaladja a tavalyi keretét. Gondoskodott a hadiüzemi munkások ruházatú szükségleteinek lehető kielégítéséről. Előrehaladott állapotban vannak a munkások, amelyek a kistisztviselő nagyon súlyos helyzetének enyhítését célozzák.

A lábbeli terén mutatkozó nehézségek leginkább arra vezethetők vissza, hogy a polgári fogyasztás célját szolgáló bőrányagok mind kisebb mennyiségben állnak rendelkezésre. Intézkedései elsősorban arra irányulnak, hogy ezeket a bőrányagokat elsősorban a fizikai munkát végző néprétegek szükségleteinek kielégítésére szolgáló lábbelik előállítására használják fel, a gazdálkodást szorosabb ellenőrzés alá vonják és az elosztás minél igazságosabb legyen. Intézkedés történt a hulladékbőrök igazságos szétosztása és gazdaságos felhasználása iránt. A rendelkezésre álló bakanemennyiségből biztosította az arányos részt a hadiüze-

me és köztintézmények számára. Az idén is megszervezte a mezőgazdasági munkások bakanemennyiségét. Intézkedett a kistisztviselő lábbeli inségének enyhítése iránt. Sor kerül a lábbeli gazdálkodás irányításával foglalkozó közellátási szervek átszervezésére.

A szappanellátásban jelentkező nehézségek a korpahányra vezethetők vissza. Ezen a hiányon a növényi olajtermelés fokozásával segítünk. Nem járult hozzá a zsírsavtartalom további csökkentéséhez, mert ez a szűkösön rendelkezésre álló ruhaneműk használhatóságának időtartamát lényegesen megrövidítette volna.

Becsüljük meg ruházatunkat!

A nyersanyagkészletek erősen csökkenő irányzatot mutatnak, tehát fokozott takarékoság szükséges. Becsüljük meg ruházatunkat. Gondoljunk arra, hogy ez olyan kincs, amellyel hosszú évtizedekig takarékoskodnunk kell. Nem a ruha teszi az embert. Szokjunk le arról, hogy embertársainkat ruházatuk után ítéljük meg.

Jobb viseltet, foltosított ruhában az ország fennmaradásáért küzdeni, mint sem divatos ruhákban megfedelkezni a haza iránt való kötelességekről.

Egy méter fát és a családtagok számának megfelelő burgonyát kapnak a hadbavonultak hozzátartozói

Nagyvárad, nov. 26. A polgármester ma délután megbeszélést folytatott a nőegyletek és a népjóléti hivatal vezetőivel annak megállapítására, hogy a törvényhatósági bizottság által népjóléti célra kiutalt 10 ezer pengőt hogyan osszák szét.

Elhatározták, hogy mint a múltban is, 600 hadbavonult családja egy-egy méter tűzfát, házhoz szállítva és a családtagok számának megfelelően kellő

mennyiségű burgonyát fog kapni ebből az összegből. Rendkívüli szűkeg esetén kivételesen pénzbeli segélyeket is osztanak ki.

A hadiárvaik részére rendelkezésre álló 7200 pengőből tíz hadiárva havonta 60 pengő támogatást kap. Sajnos ennél sokkal nagyobb a hadiárvaik száma, úgyhogy elsősorban a legjobban rászorultakat veszik figyelembe.

Felmorzstolták a németek a Kievtől nyugatra bekerített nagyobb ellenséges erőket

Gomeltől délre több, támaszponttá kiépített helységet szereztek vissza Kriesevtől délnyugatra átmenetileg új vonalakba vonták vissza a német biztosító erőket

Eisenhower kötelei új, nagy támadásra készülnek

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arevonalon, bár az időjárás rossz, a heves harcok nem csökkenő erővel folynak tovább. A chersoni hídfő ellen intézett több ellenséges előretörést visszavertük. A nikopoli hídfőnél és a nagy Dnyeper-íven szerdán is kemény harcokban visszavertük a szovjet támadásait, miközben néhány betörést elrekesztünk. Kremencsugtól délre az ellenségnek sikerült nagy gyalogsági és páncélos erőkkel betörni állásainkba. Az ellenséges harcsoportot ellentámadásban megsemmisítettük. A Kievtől nyugatra fekvő térségben támadásunk számos ellenséges ellentámadás állandó visszaverése mellett lassan további tért nyert. A szerdán körülfértnek jelentett erős ellenséges erőket felmorzstoltuk. Csapatunk itt 4 nap alatt zsákmányoltak, vagy megsemmisítettek 194 páncélost, 554 különféle ágyút, 300 géppuskát és 166 gépjárművet. A szovjet súlyos veszteségeket szemvetett, számos foglyot ejtettünk. A gomeli harctérségben tovább folynak az elkeseredett harcok a várostól nyugatra és északra betört erős ellenséges erőkkel. Több átkarolási kísérletet megfiúsítottunk. Nyelvejtől északnyugatra ellentámadásunk heves ellenséges ellenlökések elhárítása után előrehaladt. 17 szovjet páncélost szétlőttünk. A keleti arevonalon többi részén nem voltak nagyobb harci cselekmények.

Átcsoportosításokat hajt végre a szovjet hadvezetőség

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A szovjet hadvezetés a nagy Dnyeper kanyarulathoz lefolyt kievi, gomeli és nyelvi eredményes német ellentámadások következtében nagy átcsoportosításokat hajt végre. A harcok ezekben a szűkterekben alig csökkenő hevességgel folynak. A szovjet Kremencsugtól délre minden harcoképes kötelekét bevetette, de a német ellenállás megint megerősödött. Koroszeny területén a német ellentámadás megjavította a német állásokat. Gomel területén és Nyelvi kanyarulathoz több terepszakaszt sikerült a bolsevistáktól elragadni.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti a keleti arevonalon középső és északi szakaszáról: Gomeltől délre német gyalogos kötelek kemény és változó harcokban több támaszponttá kiépített helységet szereztek vissza. Azok a szovjet kísérletek, amelyek arra irányultak, hogy a német csapatok által elfoglalt állásokat visszafoglalják, a német nehéz fegyverek elhárító tüzeiben megfiúsultak. A bolsevistáknak Gomeltől északra intézett heves támadásai kivétel nélkül a német fő harci állások előtt összeomlottak. Ellenben Kriesevtől délnyugatra a német biztosító csapatokat átmenetileg a sokszoros túlerőben levő szovjetkötelek előtt új biztosító vonalakba kellett visszavonni. A nyelvi

kanyarulat északi szárnyán ugyan csak fontos állásokat foglaltunk el és ezzel lényegesen megjavult a német védelmi rendszer. A középső arevonalon többi szakaszáról, valamint az északi arevonalonról nem jelentettek különösebb harci cselekményt.

Déliolaszországban még jobban fokozzák számbeli túlsúlyukat az angolszászok

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A Déliolaszországban uralkodó harci szünet nem terelheti el a figyelmet arról, hogy Eisenhower kötelei új, nagy támadásra készülnek. A legutóbbi napok súlyos veszteségekkel végződött sikertelen áttörési kísérletei után az ötödik amerikai és nyolcadik brit hadsereg nyilvánvalóan még jobban igyekszik fokozni számbeli túlsúlyát. Erre mutat, hogy kü-

lönösen az arevonalon nyugati és keleti szakaszára nagyszabású erősítéseket küldenek. Az ujonnan ideszállított kötelekben ejtőernyős csapatok is vannak. Sok jel arra mutat, hogy Eisenhower új támadásait a rossz időjárás és az eliszaposodott helyi terep ellenére, meg akarja kezdeni. A britek ismét megkísérelték megközelíteni Gaeta környékét, de a német ütegek gyorsan visszavonulásra kényszerítették őket.

Lisszabon. (MTI.) Stimson, az Egyesült Államok hadügyminisztere washingtoni híradás szerint közölte, hogy a szeptember 9-iki salerno partraszállástól mostanáig az amerikai hadsereg vesztesége 10.659 fő. Ebből 1613 elesett, 6371 megsebesült, 2685 eltűnt. Az ötödik hadsereghez beosztott brit alakulatok veszteségei ennél valamivel csekélyebbek.

352 halottat számoltak össze eddig Toulonban

Lisszabonból jelentik: (MTI.) Mint a brit hírszolgálat jelenti, csütörtökön este Londonban légiriadó volt.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A berlini reggeli lapok „Ezt nem felejtjük el nekik!” és ehhez hasonló

című cikkeiben foglalkoznak a brit támadásokkal. Hangoztatják, hogy minél kegyetlenebb az ellenség módszere és bármilyen kemény és súlyos veszteségeket is kellett a berlini lakosságnak elszemvednie, a német fő-

város harci erejét megtörni nem lehet.

Zürich. (MTI.) Londonból jelenti az Exchange: Bray, a Daily Herald légügyi szakértője írja: Balgaság volna azt hinni, hogy a német légierő nem képes megtorló támadásokat intézni Anglia ellen.

Párizs. (MTI.) A Német TI jelenti: Az Ofi jelenti, hogy az angol-amerikai repülőgépeknek Toulon elleni bombatámadása során eddig 352 halottat és 427 sebesültet számoltak össze. Ez csupán előzetes jelentés.

Zágrábról jelentik: (MTI.) Szerdán este 40 percig tartó légiriadó volt Zágrábrban. Repülőgépek zúgását hallották.

A Szerajevótól északkeletre lévő területeket megtisztították a bolsevisták

Berlin. (MTI.) Mint a Német Távirati Iroda értesül, német kötelek a legutóbbi napokban a Szerajevótól északkeletre lévő területeket megtisztították a bolsevista rablaktól. A kommunista kis csoportokban járják a környék falvait. Láztították a lakosságot és a férfiakat arra bujtogatták, hogy kommunista handákat létesítsenek. Két ilyen terrorbandát haragra kényszerítettek. A kommunisták a környék falvaiból összeszedték az asszonyokat és gyermekeket és a rohamzó német egységek elé hajították őket. Az egyik esetben 250, a másikban 300 emberről volt szó. Így akarták megakadályozni a német katonákat a tüzelésben, miközben maguk elmenekülni igyekeztek. A német csapatok ezen álnok és közönséges harci mód ellenére is harcra kényszerítették a handitákat és megsemmisítették őket, 350 halott kommunistát számláltak meg.

Rendkívül élénk diplomáciai tevékenységet fejt ki a Vatikán

A német és francia nagykövetet, az amerikai ügyvivőt és a brit követet fogadta a Szentaty

Roosevelt, Stalin és Churchill megbeszélései már folyamatban vannak?

Zürich. (MTI.) Chiassoból jelentik: A Vatikán rendkívül élénk tevékenységet fejt ki. A pápa fogadta a Szentszéken működő diplomáták közül a német nagykövetet, a brit követet, az amerikai ügyvivőt és a francia nagykövetet. XII. Pius pápa ezenkívül csaknem naponként megbeszéléseket folytatott a Rómában tartózkodó biborosokkal. A pápa állandó érintkezésben áll az államtitkársággal is. Olasz katolikus körökben nagy figyelemmel kísérik a Szentszéknek ezt az élénk tevékenységét. A legkülönböztetebb találgatások folynak arról, hogy mik lehetnek ez élénk tevékenység hátsó okai. Egyes körök azt állítják, hogy egy hadviselő hatalom felszólította a pápát, hogyja el Rómát és egy északi országban helyezkedjék biztonságba. Más körök azt hiszik, hogy a pápa fontos közvetítést vállalt a szövetségesek és Németország között. Mások ismét azon a meggyőződésen vannak, hogy a Szentszék diplomáciai lépéséről van szó, abból a célból, hogy az Örökvárost megóvják a háború dúlásaitól. Bizonyos egyének végül azt állítják, hogy két külföldi hatalom a Szovjetunió és Törökország rendes diplomáciai képviselőit akar létesíteni a Szentszéknel.

Török vélemény a Szovjetunió és a demokráciák háború utáni együttműködéséről

London. (Bud. Tud.) A felső és alsóház ülésén feltűnt, hogy sem Churchill, sem Eden nem volt jelen. Az angol fővárosban az a hír terjedt el, hogy a háromhatalmi megbeszélések már folyamatban vannak.

Isztanbul. (MTI.) Hull legutóbbi jobban megerősödik az a vélemény, beszéde után Törökországban mind- hogy nehezen lehet a Szovjetunió és

a demokráciák háború utáni együttműködését elképzelni. Törökországnak a háborúval kapcsolatos megmondolását jelentékenyen befolyásolja az a tény és érthető, hogy Törökország igyekszik minél tovább érintetlenül fenntartani haderejét, hogy a kellő időben megfelelő módon sikraszállhasson a török nemzeti édekek védelmében.

Bukarest. (MTI.) A Tribuna azt írja, hogy a szövetségesek mindenhol a kisállamokra hárítják a háborús felelősséget, holott ezek nem törekednek egyébre, mint határaik védelmére. Az angolok és amerikaiak nem tudták elérni Moszkvában az általuk garantált államok határait. Ha a nagyhatalmak még nem ismerik az európai kisállamok kívánságát, meg fogják ismerni, mert valamennyi készen áll szabadságának megvédésére.

Senkinek nem lenne haszna abból, ha Svédország részt venne a háborúban

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Stjernad hadügyminiszter a jobboldali néppárt és a szociáldemokraták együttes ülésén beszédet mondott

védelmeze Svédország semleges politikáját. Sem Svédországnak, sem a világnak nem lenne haszna abból, ha Svédország résztvenne a háborúban. A semleges politika az egyedül helyes út. A szabad és önálló nemzeteknek a háború után együtt kell működnie. Ez nemcsak Svédországra, hanem minden nemzetre kicsinyre és nagyra egyaránt vonatkozik. Olyan békekötés, amely megsértené a nemzetek szabadságát, megnehezítené a svéd nép részvételét a nemzetközi együttműködésben, annál inkább, minél közelebb esne földrajzilag az elnyomás Svédországhoz.

Világos utalással Finnországra — a miniszter kijelentette — ha valamely észak-i testvértől a jövőben békében megtagadják a szabadságot, ez kétségtelenül elviselhetetlenül megterhelné Svédország viselkedését a nemzetközi együttműködésben.

Berlin. (MTL) Illetékes helyről közlik, hogy Benes moszkvai útját nem szabad túlbecsülni. A Szovjetunió Benesben teherzót akar biztosítani a kelet és középeurópai szovjet-törékvéseknél. E szándék annyival is átlátszóbb, mert mint az angol lapok is megjegyzik, ennek lehetőségét a Moszkvában aláírt szerződés után a Szovjetnek meg van a lehetősége a kelet és a középeurópai államok bolsevizálására.

„Olasz Szociális Köztársaság” lesz a fasiszta Olaszország neve

Fontos intézkedéseket határozott el az olasz minisztertanács

Milánó. (MTL) A Német II. jele: Az olasz minisztertanács csütörtökön a Duce elnöklésével tartott ülésén több fontos törvényt és intézkedést határozott el. Így elhatározták, hogy a nemzeti köztársasági állam neve december elsejétől végleg „Olasz Szociális Köztársaság” lesz. Lobogója háromszínű, a zászlórúd hegyén a liktornyalábbal. Különös jelentőségű a munka, a technika és a művészetek egységes arcvonalának megteremtése a tőke kizárásával, valamint egységes munkakönyv bevezetése. A munkások december elsejétől 30 százalékos béremelést kapnak, kivéve azokat, akik már a legutóbbi negyedévben kaptak ilyen béremelést. Végül gondoskodnak a zsidók között levő műalkotások biztosításáról, nehogy eltűnjének.

Zürich. (MTL) Chiasoból jelentik: A milánói fasiszta hatóságok utasítására a város harangjainak egyharmadát elszállították.

Zürich. (MTL) Nápolyból jelentik, hogy Pazzi és Corpiño, mindketten szocialisták, beléptek a Badoglio-kormányba.

Szolgálatos gyógyszertárak:

V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszertár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

CSILLAG gyógyszertár, Mussolini-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.

MATYÁS KIRÁLY gyógyszertár, Szt János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

szent ANTAL gyógyszertár, Garliczy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógyszertárak éjjeli szolgálatát szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

II. Péter, emigráns szerb király és Alexandra görög hercegnő esküvőjét orosz karácsony első vasárnapjára tűzték ki Kairóban

Az emigráns szerb király, II. Péter, aki most Kairóban él, kormányával együtt, közel fél éve nehéz küzdelmet folytat miniszterével, akik egészen a legutóbbi időkig kitartottak azon határozatuk mellett, hogy a király majd csak országába való hazatérése után házasodhatik. Péter azonban, aki szeptemberben mult húsz éves, szerelmes és nem akarja ad gracas calendas kitolni esküvőjét... Így történt aztán, hogy a világsajtóban, még a szövetséges hatalmak hírlapjaiban is, ismételt hírek láttak napvilágot, amelyek Péter király és gyakran váltakozó kormányainak nézeteltéréseiről számoltak be. Most az ankarai napilapok, amelyek Kairóval köz-

vetlen hírszolgálatot tartanak fenn, szinte érzelmes hangon adják hírül, hogy az ifjú Péter teljes megegyezésre jutott Trifunovic miniszterelnökkel és udvari miniszterrel: az emigráns kormány hozzájárult ahhoz, hogy az emigráns királyfi orosz karácsony első vasárnapján ol-tárhoz vezesse szíve választottját. Alexandra görög és egyben dán hercegnőt, aki két évvel idősebb a vőlegénynél, Alexandra hercegnő egy interjúban elmondta, hogy huszas évek végén, mint gyereklány, már több hónapos autóturákat tett Közép- és Kelet-Európában és három napot a híres magyar Hortobágyon is töltött, ahol atyja rangrajta vadludakra vadászott...

Hat hold telken építik fel a szegedi filmgyárat

A Szegedi Új Nemzedék híradása nyomán jelentettük, hogy a szegedi filmgyár létesítésének terve a megvalósulás stádiumába jutott. Rosta Lajos dr. országgyűlési képviselő hónapok óta folytatott tárgyalásai a szakkörökkel és a pénzügyi tényezőkkel teljes sikerrel jártak és az alapítás előkészületi munkáit kedden befejezték.

Szerdán délelőtt Rosta képviselő fölkereste Tukats Sándor dr. főispánt, akit részletesen tájékoztattott a filmgyáralapítás ügyéről, majd Pálffy József

dr. polgármestert kereste föl és benyújtotta az alapítás, építkezés és művészi program írásos tervzetét.

Az ilyenformán most már végleges formát öltött elgondolás szerint a filmgyár és laboratórium részvénytársasági alapon létesül. A négy millió pengős alaptőkét magánjegyzésekből gyűjtik össze, a részvényjegyzésnél elsősorban szegedi és szegedkörnyéki lakosok vehetnek részt. A részvények kibocsátásával kapcsolatos pénzügyi tranzakciókat az egyik szegedi pénzintézet végzi.

Hat hold telket kénnek a vácastál

Az alakuló vállalat a várostól a filmgyár és laboratórium építkezésének céljaira alkalmas helyen, lehetőleg a Tisza partján 3 holdnyi, a további üzemi fejlesztés céljaira pedig további három hold, összesen tehát hat holdnyi területet kér, lehetőleg olyan helyen, ahol közműveik már vannak, vagy azok könnyűszerrel létesíthetők. A részvénytár-

saság a tulajdonába juttatott hat hold forgalmi értékének megfelelő névértékű részvényeket kapna, így a város maga is jelentős értékű pakettel egyik fő részvényese lenne a vállalatnak, így a művészeti irányításban és üzleti vezetésben is hathatósan érvényesíthetné a saját szempontjait.

Műtermet és laboratóriumot építenek

A részvénytársaság a kijelölt helyen műtermet és laboratóriumot kíván építeni. A kidolgozott tervek szerint a műtermek egyenként 21x42 méter területűek volna az építkezéssel és akusztikailag megfelelően konstruálva, lámpaparkkal és színekkel. A műterem tartozékai: kellektár, tervező műterem, kárpitosműhely,asztalosműhely, anyagraktár, villanszerelő műhely, továbbá tizenhat művészöltöző, hat közös öltöző, három sminkszoba, egy rendezői és két segédrendezői, színpadmesteri szoba, három produkciós szoba, három igazgatósági iroda, egy tárgyaló helyiség, vezérigazgatói, gondnoki és portáslakás.

Az építkezések megkezdése és befejezése a filmgyár miniszteri engedélyezésének időpontjától, valamint a szükséges építőanyagok beszerzésének lehetőségétől függ. A filmgyár és a laboratórium, valamint a hozzátartozó épületek és ezek berendezése harminc év múlva a részvényesek érdekeinek kielégítése mellett a város által kisajátítható.

A filmgyárral kapcsolatos laboratórium a szakmai szokásnak megfelelően bérlet útján volna hasznosítandó. A laboratórium a filmgyár kezelésében, de

mint egyéni cég működne. A laboratórium építkezésére és berendezésére vonatkozó részletes tervek szintén elkészültek. A mechanikai berendezés a következő gépekből fog állni: 3 másoló, 2 bejelölő, 2 hívó, 1 kézhívó, 1 tájelölő, 2 negatívfejlesztő, 2 segédhívó, 2 szárító, 2 negatívvágo, 2 összeállító, 2 ragasztógép, továbbá egy trükkaeztál a megfelelő mozgató és fényképező szerkezetekkel.

Huszonöttagú állandó művész- és technikus órda

A filmgyár állandó személyzete a következőkből állana: 2 hangmérnök, 2 segédhangmérnök, 2 rendező, 2 segédrendező, 3 operatőr, zenei vezető, dramaturg, diszlettervező, asztalosmester 2 segéddel, kárpitosmester 2 segéddel, 2 világító, kellekes, gondnok és portás. A vállalat ügyeinek intézése a vezérigazgató kezében fut össze, aki a technikai igazgatóval együtt vezeti a filmgyárat. Az érdekes és nagyjelentőségű terv ügyében már a közeljövőben dönt a város.

Felmentették dr. Vajna Ernőt Baky László megrágalmazásának vádjától

Dr Vajna Ernő a Magyarság Útjában egy cikket írt, melyben Baky László, róla a következőket írta:

„Önök a Vannay-puccban viselt szereplése a per anyagából világosan és félreérthetetlenül kitűnik és hogy Ön az ügyben agent provokator szerepét töltötte be.

A Hungarista Párt felosztásakor minden vezetőt internáltak, csodálatos. Képpen Ön mentesült minden eljárásból. Legyünk őszinték, Ön azóta sem kereste a megegyezés útját, annál is inkább, mert ez nem tartozott a szerepkörébe.

Ne felegessük a dolgot, zárjuk le a vitát, ismerje be, hogy ezúttal rosszul dolgozott. A Vannay-ügy óta hosszú évek teltek el és semmi sem változott”.

Baky László feljelentése folytán ragalmazás vétsége miatt indult meg az eljárás Vajna Ernő ellen, aki azzal védekezett a bíróság előtt, hogy cikket közérdekből írta és kérte a valóság bizonyításának az elrendelését.

A budapesti büntetőtörvényszék Kovács Miklós-tanáca több alkalommal tárgyalta az ügyet és helyt is adott Vajna Ernő azon indítványának, hogy a Vannay László és társai ellen folyamatban volt bűnügyek ismertessenek.

A bizonyítás felvétele és az iratok ismertetése zárt tárgyaláson történt, azonban az ítéletet nyilvánosan hirdette ki a bíróság, amely szerint dr Vajna Ernőt az ellene emelt vád alól felmentette és kötelezte Baky Lászlót arra, hogy Vajna védője dr Kiszely Alajos részére 400 pengő költséget fizessen meg.

Baky László képviselője az ítélet ellen fellebbezést jelentett be.

Négynapos bankszünnet

A Magyar Közgazdaság írja:

A futóanyaggal való, valamint a vilámlányárammal való takarékoskodás folytán, de különös tekintettel arra is, hogy december hónapban a pénzügyeti tisztviselők a meginduló mérlegmunkálatok miatt amugy is túljárnak terhelve, az a gondolat vetődött fel a TEBE körében egyesült pénzügyetiek között, hogy december 1-5-ös hetében négynapos bankszünnetet tartanak. A gondolatot az adta meg, hogy december 5-ike vasárnapra esik, december 6-án Miklós napja van, Kormányzó Urunk névnapja, amely hivatalos munkaszünnet, december 7-én, kedden, ugyan közönséges munkanap lenne, de az ezt követő december 8-ika pirocsetus nap a naptárban, a Szeptőlétlen Fogantatás ünnepe, úgy hogy a négynapos bankszünnet esetén csak egy munkanapot áldoznának fel.

A TEBE már foglalkozott is ezzel a tervvel, amelyet a maga részéről is helyesnek és elfogadhatónak tart, mert a feláldozott egy munkanap felér azazal, amit futóanyagban és villanyban a négy nap alatt meg lehetett takarítani. Megbízható helyről szerzett hírtelen értesülésünk szerint a TEBE a maga hatáskörében nem akar e fontos kérdésben határozni, hanem az ügyet a miniszterelnök elé terjesztette.

Annak döntésére bízta a négynapos bankszünnet elrendelését.

Hasonló intézkedést terveznek — mint arra november elején már volt példa — a nem hadilipari gyárüzemek is.

Tragikomikus esetek sorozata a törvényszék előtt

TÉMÁT CSINÁLT MAGÁNAK EGY „FILMOPERATÓR“

Internálótáborban követte el kilencedik szélhámosságát

Nagyvárad, november hó. Az elmúlt telen az egyik pesti napilapban érdekes hír jelent meg.

A híradás szerint Kurucz Mária csonói úrilány és ifjú Kliegl Róbert utászszélős, a Hunnia filmgyár At. filmoperatőre táviratházasságot kötött. Ez a Klieglné mellett, platinaszőke haja feltűnően csinos „asszonyka“ egyszer bement a Hunnia filmgyárba, ahol közel háromszáz pengő „nászajándékot“ gyűjtött össze. Azután elment a elűnt, amire fölöttébb nyomós okok, mint például rendőri körözés készítette.

Kliegl ifjúkora

Na, de most, hogy a hájos asszonykák nyoma veszett, figyeljük a boldog „férj“ tevékenységét.

Kezdjük Temesvároton, ahol 1909-ben igen derék magyar szülőknek köszönhető, hogy meglátta a napvilágot. Kliegl Róbertet valami freudi gátlás terhelte, ami már fiatal korában kiütöközt rajta. Először húsz egynéhány éves korában családjáért büntették. Ezután lopásért, családjáért, közokirathamisításért nyolcszor pihent különböző büntetőintézetben. Már közben kitanult a Szegeden (állítólag) a technológiát is elvégezte. Temesvároton megnősült, felesége azonban csakhamar elhunyt s hogy a nagyvilágban ne legyen támasz nélkül, újra megházasodott. Házaságából két gyermek született. A szeles idők elfűjték családját mellől és hosszabb időre Budapesten kötött ki, ahol fényképezésre adta fejét, majd öszekötötést talált a filmgyárakhoz, ahol elnyerte a gyártók és filmszínészek, így Jávor Pál bizalmát is. Közben — váratlanul — hosszabb időre elűnt a filmgyárak életéből. Ilyenkor róttá le tartozását a büntetőintézetknél.

A „menyasszony“

Egy ilyen üdülési alkalommal ismerkedett meg a budapesti toloncházban bizonyos Kurucz Máriával. A kissé molett, platinaszőke „Marika“ az írrok úr bizalmába férközött. Kliegl ugyanis jó írása és műveltsége révén irodai teendőket végzett a toloncházban. Kiszabadulás után közös háztartásban éltek Kurucz Mária lakásán. A nő mindennél Kliegl, a filmoperatőr menyasszonyának adta ki magát, aki viszont elhallgatta előtte, hogy Délerdélyben családja van. Gyomor- és szerelmihiányra a csinos szakácánélél kiélégítve — hát miért ne legyen neve is a dolognak — gondolta és megjártotta a boldog vőlegény szerepét. Azonban az aranyéletnek is vége szakadt egyszer.

Az internálótáborban

Nyitott kérdés, hogy külföldi honosággáért, mint megbízhatatlan egyént, vagy csevegő modoráért, mint rémhírtérjesztőt elfogták Kliegl urat és a kistarcasú internálótáborba szállították. Nem értette a dolgot ifjú barátunk és javítani akart a helyzeten: megszökött. Elfogták, visszavitték, Ujra meglógott, újra elfogták és most már az internálótáborban a „megfigyelőbe“ helyezték el. Hogy a filmgyárban ne tűnjön fel hősesez távolléte, kicsempézett levelekben mint katonai szolgálatot teljesítő jelentkezett és adott magáról teltjelt. Ennek a trükkjének tudható be, hogy a Hunnia filmgyártól, mellyel 1942 augusztusában 5 éves szerződést kötött — illetményben részesült. Váratlanul és

kellemetlenül érte a hír, amikor kerülő úton megtudta „Marika“ eljárását, aki (a cikk elején közölt) és általa felagott ujsághirdetés alapján a Hunniában öszeszesített 280 pengőből egy fillérrel se részesítette. Bónatában kicsempézett és megjelentetett egy hálálhírt közlő hirdetést. Majd mivel ez sem indította meg „Marika“ szívét, feljelentette a rendőreégen magzatelhajtásért menyasszonyát.

A hadirokkant utász-zászlós

Február közepén már unni kezdte az internálótábor egyhangú életét és kocsztját. Gondolta, hogy valami úton-módon a kiesett „Marika“-féle szakácánél szállításnyokat pótolni kellene. Gondolatot tett, követte s szép kaligrafikus betűkkel levelet írt a Szent Orsolya Zárda Főtisztelendő Főnöknővéreinek, Nagyváradra.

A levél bevezetője közli, hogy alulírott ifjú Kliegl Róbert, hadirokkant utászszélős helyett, mivel karját az mozgatni sem bírja, tollbamondásra Kurucz Mária rk. nővér írja a táborparancsnokság engedélyével a levelet.

A levél.

„Jézusunknak szent nevével, a Boldogságos Szűz Anya pártfogása alá helyezve magamat írom jelen soraimat, kérve annak megszívlelését, irgalmukat és egészségéért való imájukat.“ — kezdi levelét. Továbbiakban hivatkozik unokanővéreire, aki az egyik erdélyi zárda főnöknője volt és emlékeztet arra, hogy egyszer már kisegítették őt a váradai Orsolya Nővérek.

„Most, hogy 11 hónapi frontezolgálat után a jó Isten kegyelméből élve hazakerültem, súlyos testi hiányokkal, összefoltozott végtagokkal, átlukasztott tüdővel“ — kéri a apácatestvérek segítségét egy 10 kilós csomag erejéig. Nem veti meg azonban a bentlakó kis tanulóknak élelmiszerküldeményét sem hiszen kis huga is Orsolya-zárdai növendék. Az aláírás után, a levél végén írónnal s más kézírással részletezve, hogy mit lehet s mit nem lehet küldeni. A lehet rovatban a véres-májastól az érmelegítőn és cipőpasztán keresztül az alumínium lábaéig minden fel van sorolva. A nem lehet rovatban szerényen és bölcsen csak a szeszestital szerepel. A csomagolás módja bármilyen, a küldési határidő: legrövidebb időn belül. A csomag súlya: csak 10 kg.

Eredmény

Kezdetben vártál is jobb volt, amit a három kiadós csomag bizonyít. Az egyik csomagot a szentéletű apáca-nővérek tanítványai küldték. Ebben a csomagban megható kedvességgel írnak a sebesült „Katonabácsinak“, akire szeretettel gondolnak a kicsiny leánykák. A hiszékeny, mindenkin segítő apácák jóvoltából Kliegl kezdte magát jól érezni. Ujra feltámadt halottaiából és életjelt adott magáról a külvilágnak. A gondnőknél idők azonban tisztavirág-életűnek bizonyultak, mert a színen megjelent a rendőrnnyomozó.

Egy rendőrfőtörzsrőmesternek tudomására jutott, hogy egy sebesült zászlós állandóan csomagot, ruhaneműt kér a nagyváradai Szent Orsolya-rend nővé-

reitől. Tudta, hogy ez a cselekedet összeegyeztetetlen a tisztállás tekintélyével, ezért — élve a gyanuperrel — feljelentést tett Kliegl ellen. Megindult a hatalmas és precíz nyomozó apparátus, amely hamarosan kiderítette, hogy az a bizonyos sebesült utászszélős nem sebesült, de még csak fronton sem volt. Sőt zászlós se, hiszen magyar katona sem volt. Ellenben szabályosan internált külhonos és a kistarcasú gyűjtőtáborban a háború végeig élvezi az állam vendégsszeretetét.

A törvényszéken

Eljárás indult ellene s így történt, hogy a kir. ügyészség család büntetőével vádolva a nagyváradai kir. törvényszék elé állította Kliegl.

Dr. Gvallér László büntető-egyebeíró tárgyalta az ügyet. Kliegl a bíróságon érthetetlennek és magára nézve értőnek találta a vádat. Elismerte, hogy csomagokat kapott a Nővérektől, de nem fondorlatos úton szerezte azokat meg. Tagadta, hogy a levelet ő írta volna s hogy valaha is zászlósnak adta volna ki magát. A bíró felmutatott egy levelezőlapot, melyen elismerte saját kézírását. A lap tartalma ellene bizonyított. Ugyanis e lapon kérte a Nővéreket, hogy címzésnél mellőzzenek mindenféle címet — ő rangrejtve akar levelezni, mert nem kérkedik rangjával...

— Öt évi fegyházat tessék bíró úr adni, ha én írtam a levelet. Az egész levélhistória Kurucz Mária bosszúja... Elhagyott, megcsalt és most bemocskolja a becsületemet, — mondta síri hangon az ártatlanka.

A bíróság elrendelte Kurucz Mária lakhelypuhatolását, több tanu megidézését s a bizonyítás kiegészítését.

Az új főtárgyalásig a filmoperatőr Kistarcasán elmélkedhet hálás témája, újabb szélhámossága megfilmesítésén. Páczay László.

Üzen az otthon!

Amíg ilyen szeretettel gondolnak ránk otthon, nyugodtan teljesítjük kötelességünket

Czika János honvéd (Z. 683.) Üzenem Dari Erzsikének Nagyváradra (Téglavető.u. 58.) hogy jól vagyok, egészséges, amit neki is és szüleinek is kívánok a jó Istenről. Forró szeretettel gondolok mindig reá, szívélyes üdvözlétemet küldöm a mesze Oroszországból és kérem, írjon minél többet.

Péter Mátyás eu. honv. (K. 722.) Üdvözlétem megkaptuk, jól esett, köszönjük. Egyben tolmácsoljuk a nagyváradai leányoknak küldött üdvözlétemet, és közöljük ismerőseikkel és rokonaival, hogy jól érzi magát.

Szőke Imre honvéd (F. 453.) Halásan köszönök a szeretetcsomagokat, viszonzásul csak azt ígérk, hogy továbbra is magyar kötelességtudással teljesítik feladatukat, egy szebb és boldogabb magyar jövőért. Aláírások: Szőke Imre honvéd, Firkos István, Vizi József tizedes, Bakk Ferenc tizedes, Boldis János, Both János, Aradi József, Szakács Lajos, Botos Károly, Bednarik József honvédek.

Merczel János honvéd (K. 919.) Szeretettel üdvözlöm Jerzsák Izabella tanítónőt (Bihar) és Kovács Mária tisztviselőnőt. A kért lapot postára adjuk.

Virág Lajos honvéd (Z. 683.) üzeni a következőket: Üzenem Hegyközkovácsiba menyasszonyoknak és szüleinek, hogy sok szeretettel gondolok rájuk remélem, uemcsokára szabadság-

ra haza tudok menni, egy kis jó piros bort inni. Csókjaim küldöm Piroskának.

Marjalaki Szupka Tibor zászlós üzenetel (Z. 683.):

Pozsár Gabriellának, Nagyvárad: Köszönöm az olvasnivalókat.

Kedves Ismeretlennek, Nagyvárad: A fehér szalagos lapcsomag is megérkezett. Érthető, ha most már még jobban furja oldalamat, a kíváncsiság. Köszönöm a kedvesességét.

Szolnoki Máriának, Nagyvárad: Örülök, hogy mindig olvasom riportjaimat. Köszönöm a kedves biztatást s honvédeim nevében is köszönöm az üdvözlétemet. Amíg ilyen szeretettel gondolnak ránk otthon, addig mi is nyugodtan teljesítjük itt kint kötelességünket.

Serfőző Pálnak, Nagyvárad: Jól esett kedves lapod, köszönöm az üdvözlétemet. Mit gondolsz, olyan rossz az emlékezőtehetségem? Szeretettel üdvözöllek.

Szathmáry László honvéd (B. 817.) üzeni kedves szüleinek és váradj jóismerőseinek, hogy jól van és egészséges.

Szeretettel gondolok drága jó Anyukámra és Apukámra és sok szeretettel üdvözlöm a váradj ismerősöket.

Matto Elek honvéd (Z. 683.) írja a következőket: Orosz földről szeretettel gondolok a mi drága Házánkra és

bízva abban, hogy feladatunknak elteget téve, rövid időn belül győztesen hazatérünk mindnyájan, üdvözlöm váradj rokonaimat és ismerőseimet. En jól vagyok, amit szíva szívemből kívánok nekik is. A legutóbbi levelet megkaptam, várom a többit. Guszit pedig üdvözölöm.

Máthé József honvéd (B. 455.) Kérem szüemeim és menyasszonyomat, hogy mlattam ne aggódjanak, jól vagyok, irjanak sürubben. Rövidesen találkozunk. Addig is kezesök és üdvözlétem küldöm.

Szabó Dávid honvéd (D. 680) üzeni az összes nagyváradai leányoknak, hogy minden jól kíván nekik, leveleket vár tőlük és üdvözlö katonaszívvel a távolból őket.

Ipartestületi hírek

A vas- és fémipari szakosztály értesíti tagjait, hogy akik újabban kocszot óhajtanak előjegyezni, jelentkezés végett a szakosztályi irodában 25-től kezdve 28-áig bezárólag jelentkezzenek. Későbbi jelentkezőket figyelembe nem vehetünk. Továbbá, akik folyó hó november 10-től 24-ig bezárólag faszenet igényeltek, utalványukat a szakosztályi irodában szintén átvehetik. **Ünőkség.**

Üzen a front!

Mit tartalmaznak az egységcsomagok az agrár ruhaakcióban?

A Magyar Közgazdaság írja: A mezőgazdasági munkások ruhaakciója már megindult, a gyárak a szükséges mennyiséget rendelkezésre bocsátották és az úgynevezett egységcsomagok rövidesen meg is jelennek. A csomagok tartalmazni fognak bekecszövetet megfelelő hozzávalóval, női házi ruhaanyagot, amelyek flannelből készülnek és a megvarráshoz szükséges cérnát. A legrövidebb időn belül a hadiüzem munkásainak ellátása is megindul, ezek az egységcsomagok tartalmazni fognak munkaruhát, férfiruhaanyagot, ing- és nadrágot, női ruhát, továbbá pelenkát is. A hadiüzemek névjegyzékét az iparügyi minisztérium XVII. osztálya állapítja meg, kb. 600 üzemi munkásait látják el ruhaanyaggal. Az elosztást megfelelő kulcs alapján az egyesületben működő anyaghivatal látja el.

Kiválóan alkalmas az erősütemű fakitermelés a munkanélküliség leküzdésére

Az erdőgazdaság átmenetgazdaság kérdései

A Darányi Ignác Agrártudományok Társaság átmenetgazdálkodási szakértészetén a 19-én került sor az erdőgazdálkodással kapcsolatos kérdések megbeszélésére. Az első előadó vitész Szilágyi-Ilosvay Lajos miniszteri tanácsos, az erdőgazdálkodás munkaerő- és anyagtermelési kérdéseit ismertette. Rávilágított arra, hogy a jelenlegi háború erdőgazdasági szempontból az országot a legnehezebb időben érte, minthogy a visszakapott erdőségek tulajdonos részének állapota a korszerű fakitermelést nem mozdítja elő.

Az illetékeseket nemcsak az erdők feljavítása, hanem a birtokviszonyok rendezése is komoly feladatok elé állítja. E feladatok megoldásához első sorban megfelelő személyzet kiképzésére és felnevelésére van szükség. Vitész Fejes József főerdőtanácsos a közlekedési vonalaktól távolos erdőterületek feltárásáról beszélt. Ennek érdekében első sorban erdei vasúttakra van szükség.

Az előadásokat hozzászólások követték: v. Onozay László, peremartoni Nagy Sándor, Modrovich Ferenc, Lengváry György vetettek fel különböző terveket, majd Bíró Zoltán felsőházi tag szöveget fel. Nyomatékosan felhívta az érdekeltek figyelmét arra, hogy a közgazdasági élet bármely ágában kidolgozott átmenetgazdálkodási tervek megvalósításához első sorban fára lesz szükség. Ezért az erdőgazdasági teendők megoldásával nem szabad addig várni, míg a kritikus időszak bekövetkezik, hanem ezeket a teendőket már most el kell végezni. A gazdasági közvélemény legfontosabb feladatnak a valészírileg jelentkező munkanélküliség megoldását tartja; a munkanélküliség leküzdésére az idejében megkezdett erős ütemű fakitermelés kiválóan alkalmas.

Házat, birtokot, szőlőt
e adni, venni
akar. keresse fel
PRÁGER ügyvédséget
Teleki-utca 38. szám.

Negyven sokgyermekes családnak juttatják az ujonnan épült ONCSA házakat

Közöljük a juttatottak névsorát

(Nagyvárad.) A városi Közjóléti Szövetkezetek igazgatósága ma délben ülést tartott, amelyen résztvett a felügyelő bizottság is. Az ülés főtárgya a Horthy István telepen rövidesen elkészülő 20 családvédelmi ikerház 40 lakásának a juttatása volt. A kérvényeket a gondozó testület vizsgálta felül és annak javaslata alapján határozott az ülés. Először a tízgyermekes, majd a 9, 8 és 7 gyermekes családokat vették figyelembe s csak azután került sor azokra a rászoruló, érdemes családokra, amelyekben kevesebb a gyermekek száma, egészen 4 gyermekig. A juttatottak túlnyomó része munkás, napszámos, vagy kisiparos. Az igazgatóság megállapította, hogy a családvédelmi házak a hónap végéig elkészülnek. Az ünnepélyes átadás december 6-án, Miklós napján délelőtt 11 órakor lesz. A polgármester meghívja erre Kádár Levente belügyi államtitkárt, Némethy Ferenc szociális felügyelőt, a városi törvényhatósági bizottság tagjait, a vármegye részéről a főispánt, az alispánt, valamint a sajtó képviselőit. A juttatottak névsora a következő:

Kiss Imre közművesegéd, Damó Sándor ny. vasutas, Bodó György váltókezelő, Murányi Imre asztalos-

segéd, Törő János cipézmester, Nagy Lajos fuvaros, Tasnádi László cipézmester, Fleisz József mozdonyvezető, Seres János napszámos, Kovács Imre napszámos, Gergely Ferenc szolga, Szalontai János gyári munkás, Kotymán Bálint papirzaecskő készítő, Balogh József géplakatos segéd, Ujlaki József napszámos, Pálffy György hentes és mészáros, Kupé Tivadar napszámos, Temes István asztalos, Stein István gyári munkás, Dudik János körfűrészes előmunkás, Ille György kézbésítő a v. műveknél, Szabó István MÁV asztalos segéd, Buzás János asztalos segéd, Szilágyi Mihály távirka munkás, Varga Béla gépész, Papp Lajos napszámos, Györffy József MÁV-nál fűtő, Szücs Sándor szijgyártó egéd, Petry István városi altiszt, Szulesik Sándor téglagyári munkás, Török János földműves, Rauch Sándor asztalos segéd, Bálint Viktor raktári munkás, Kovács Sándor kőfaragó, Puskás Mihály traktorkezelő, Szodorai Gábor közüzemi altiszt, Bogyc János napszámos, Máncs Ferenc szobafestő és mázó, Farkas Sándor órabéres kocsi-rendező, Czapp Imre napszámos.

Délkelet európai gazdasági hírek

Athén. A görög kormány rendeletet adott ki, mellyel arra kötelezi a pénzintézeteket, hogy értékpapíralományuk felét kölcsön formájában bocsássák az állam rendelkezésére. A beszolgáltatott értékpapírok helyett a kormány új kibocsájtású kötvényeket ad, amelyeket a tőzsde nyilvántartási jelleggel jegyezni fog ugyan, de amelyek el nem adhatók.

Szofia. Hivatalos közlése szerint a bolgár földművelésügyi minisztérium az idén 19.000 földművelő családot juttatott földhöz. A 19.000 család között, — akiknek nagyrésze visszavándorló, — 25.000 hektár földet osztottak szét.

Istanbul. — Délkeletanatoliában új krómérettelepeket fedeztek fel, amelyek kitermelését már meg is kezdték. Törökország a brit birodalom után a világ második krómtermelője. A legutolsó statisztikai adat szerint, 1937. évi termelése 96.000 tonna, a világtermelés 16.4. az Amerikai Egyesült Államok és birtokai 6 százalékkal részesedtek a világtermelésben.

Istanbul. A török kormány visszavonta a szurok és kátrány kivitelére vonatkozó tilalmat.

Bukarest. A minisztertanács a hét-négy napján: szerdán, csütörtökön, szombaton és vasárnap ismét engedélyezte a borjűhús árusítást.

Zágráb. Az olasz megszállás idején felosztott split-i (Spalato) kereskedelmi és iparkamara a városnak Horvátországhoz történt csatlóása után ismét megkezdte működését.

Athén. November 16-án indult el Németországba munkára a nyolcadik görög munkáscsoport. Németországban 16.000 görög munkás dolgozik.

Bukarest. A kereskedelmi és iparkamara közlése szerint Románia bevitele az év első felében 678.565 tonna volt 31.181 millió lej értékben (1942 első felében 701.195 tonna 38.123 millió lej értékben.)

Bukarest. A központi romanizálási hivatal (Oficiul central de Romanizare) közlése szerint Romániában 58 olyan ipari és kereskedelmi vállalat működik állami kormánybiztosok vezetése alatt, amelyeknek részvénytöbbsége Romániával ellentétes államok polgárainak birtokában van. A vállalatok vagyonának értéke 3.4 milliárd lej volt.

Belgrad. A szerb kormány január 1-iki visszamenő hatállyal felére csökkentette a földbirtokadó után kivetett háborús pótlékot. A földbirtok háborús pótladoja 1928-ban a Bánságban 60%, az ország többi részében 120 % volt.

Zágráb. Vukits horvát közlekedési miniszter egy sajtónyilatkozatban kijelentette, hogy a kormány úgy igyekszik az állami alkalmazottak ellátásán javítani, hogy az állami alkalmazottak fizetésének egy részét már a közeljövőben természetben: ruházati cikkekben és élelmiszerekben folyósítják. Az új rendszert legelőbb az államasutaknál vezetik be.

Bukarest. Az októberben Pozsonyban folytatott tanácskozások után november 29-től december 2-ig Bukarestben tanácskozik a nemzetközi fabizottság. A tanácskozás tárgya: a román fatermelés feleslegének felhasználása és a termelés fokozása.

Istanbul. Török lapjelentések szerint Ankara polgármestere erőteljes rendszerbályokat készít elő az egyre erősebben

érezhető lakáshiány enyhítésére. A készülő szabályrendelet erősen korlátozni fogja a lakások terjedelmét s a háztulajdonosokat kötelezi majd a nagy lakások felosztására. Erősen korlátozni fogja a fővárosba szülő letelepedési engedélyek kiadását is. (Stud.)

A képviselőház folyosójára kerül Barabás Márton „Messze-messze Csikországbán” című festménye

Budapest, nov. 25. A főváros hírdőtözpontjain hatalmas plakátok adják hírül, hogy megnyílt Barabás Márton harmadik képkiallítása a „Műterem” kiállítási csarnokában.

A megnyitás alkalmával a Kossuth Lajos-utcai hatalmas kiállítási terem zsúfolásig megtelt országos nevű személyiségekkel. A sok megpróbáltatáson átment székely művész eddigi kiállításain inkább tájképekkel szerepelt. A Székelyföld tájait hozta Budapestre s ezek a képek lenyűgözték a látogatókat. Most is találunk művei között elragadó székely képeket, de festményeinek javarésze, most mégis úgynevezett figurális kompozíció s a székely ember küzdelmes lelkét mutatják. Van egy igen megkapó képe, a „Rönkhuza-tok”, amely megdöbbentő hűséggel mutatja az erdővel, a fatönkkel birkózó székely ember küzdelmes életét. — Másik hatalmas alkotása, a hatméter hosszú, kétméter széles „Messze-messze Csikországbán” című kép.

Ezt a nagy értéket jelentő festményt, Tasnádi Nagy András, a képviselőház elnöke, az első felorában megvásárolta a Ház számára 15 ezer pengőért. A képet a képviselőház folyosóján helyezik el, a kiállítás befejezése után.

A történelmi vonatkozású képek közül kiemelkedik az 1533-ban lejártszódt történelmi mozzanat, amikor II. László román vajdát a székelyek a Székelyföldről kiverik, továbbá: a székelyeknek Ali vezér csapataival 1661-ben vívott harca. Lebilincselő alkotások még: a magyar-alkói templom, a bánffy-hunyadi piacrészlet, az „Este a havason”, „Kuruc tabortűz”, a „Damo-éi lakodalmas menet” és a „Málnaszédők”.

Egyébként Barabás Márton elhagyja a Székelyföldet. Mint mondja — ezután már csak mint vendég járogatok hazafestőgetni, a lakások Pesten lesz. Már ki is béreltem egy különálló villát, itt rendeztem be műtermemet.

Súlyos vasuti szerencsétlenség történt Székelyhidon

(Nagyvárad.) Csütörtökön délután telefonon hívták Székelyhidra a nagyváradi mentőket, akik a helyszínt érkeve megállapították, hogy a vasuti állomáson, kocsitolás közben Nagy János Nagyváradon lakó 55 éves vasuti fékező olyan szerencsétlenül került a kocsik közé, hogy ballábát térdén alul a kerekek összeronsolták jobb alsó karja fedett törtést szenvedett.

Ugyanakkor Tóth Lajos 25 éves fékezőt, a vasuti kocsit olyan súlyosan elgázolta, hogy a helyszínen meghalt.

Nagy Jánost a mentők beszállították a váradi közpórházba, ahol ápolás alá vették. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉLVÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Akosffy Barna ezredes üzenete az elvonultak hozzátartozóihoz

Nagyvárad, november 26. Ma érkezett Nagyváradra Akosffy Barna ezredes november 17-én kelt levele. A magánlevelében a következők közlésére kérte fel lapunkat: „Az elvonult bihariak, szilágyságiak és szatmáriak mind jól vannak. A hozzátartozók ne aggódjanak, mert csak postaszállítási nehézségek miatt maradnak egy időre tábori posta nélkül!”.

A kedvező hírt a legnagyobb örömmel közöljük az érdeklőt hozzátartozókkal.

A Szent László Kongregáció közös áldozása. Nagyvárad, november 26. Az olasz plébánia felhívja a Szent László Mária Kongregáció tagjainak figyelmét, hogy vasárnap, november 28-án reggel 9 órakor tartandó szentmisén közös szentáldozás lesz a Kongregáció elhunyt tagjaiért.

Könyvkiadó vállalatot létesít Papp Jenő. a kiváló kritikus. Papp Jenő író könyvkiadóvállalatát jegyezte be most a törvénytörvények. Telephelye: IV., Ferenccsok-tere 7.

Értesítés. A Nagyvárad és Vidéke (partestület) Ruházati és Textil iparosok szakszervezetének tagjai, hogy október havi bérlés utalványokat három napon belül okvetlen vegyék át, mert arra való jogosultságukat elvesztik. Elnökség.

Vitaestet tart hétfőn az Erdélyi Fiatalkör. (Nagyvárad). Mint értesültünk, hétfőn este 7 órakor tartja meg ezokasos összejövetelét az Erdélyi Fiatalkör a Magyar Ház nagytermében. Ezúttal Faragó Sándor iskolai igazgató a nemzeti kérdéstről tart előadást, amely után több felszólalás következik, megvitatta a kérdés fontosságát.

Jótekonycélú karácsonyi vásárt rendeznek a postásasszonyok és leányok. A nagyvárad postásasszonyok és leányok ezúton is meghívják Nagyvárad t. város t. közönségét a postapalota épületében december hó 1-én és 2-án rendezendő jótekonycélú karácsonyi vásárukra. A vásár az említett napokon 10-13 és 15-19 órák között tart. Hető meg. A látogatóknak buffet is áll rendelkezésükre. A vásáron kiállított tárgyakat a helyszínen kisorsolják.

A Biharmegyei és Nagyvárad Római Katolikus Nőegylet december 3-án tartja közgyűlését az Erzsébet árvaház tanácstermében délután 5 órakor, melyre kéri tagjainak minél számosabb megjelenését a tárgyak igen nagy fontosságára való tekintettel. Az Elnökség.

DECEMBER 5-ÉN A KORMÁNYZÓ UR TISZTELETÉRE OPERAI DISZ-ELŐADÁST RENDEZ A MAGYAR NEMZETI DIAKSZÖVETSÉG. A Levente Hírközpont jelenti: A Magyar Nemzeti Diákszövetség ebben az évben is hagyományos külsőségek között ünnepli meg a Kormányzó Ur nevét, December 5-én, vasárnap, a névünnepről először díszelőadást rendez az Operaházban. Ezután első ízben kerül előadásra Lauristin Miklós „Debreceeni História” c. táncjátéka. Jegyek a MNDSZ irodájában: Semmelweis-u. 2. telefon 18.54-24 délután 10-2 és délután 4-6 óra között (LHK).

Halálozás. Osv. József Ferencné szül. Szóha Piroská életének 77-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz az olasz temető Haller-kápolnájából.

Rendület a polgári iskolák fenntartás költségeinek viseléséről. A MTI jelenti: A kormányrendeletet adott ki, amely szerinti a vallás- és közoktatásügyi miniszter a Magyarországhoz visszacsatolt területeken levő állami polgári iskolák dologi és egyéb fenntartási költségeinek viselésére azt a községet vagy várost kötelezheti, amelynek területén az iskola működik.

A polgármester figyelmeztetése a tisztviselői karhoz és kérése a város közönségéhez

Nagyvárad, nov. 26. A polgármester a következőket közölte a sajtó képviselőivel:

— Az egyik helyi lapban cikk jelent meg egy közzétett hivatali tisztviselő ellen, aki állítólag ingerült hangon beszélt a közönséggel. Az esetet bevizsgálom s ha a tisztviselő vétkesnek bizonyul, meg fogom büntetni. **Figyelmeztetem a tisztviselői kart, hogy a közönségnek udvariasan álljon rendelkezésre és minden ügyet előzékenyen intézzen el.**

— Ezzel szemben azonban felhívom a közönséget is, hogy méltányolja a tisztviselői idegőrlő nehéz munkáját s

hellő tisztelettel beszéljen velük, mert állandóan panaszok fordulnak elő, hogy a felék különösen a közzétett hivatalban el nem fogadható kifejezésekkel illetik a tisztviselőket.

— A mai nehéz háborús viszonyok között be kell látni, hogy vannak hátrányos helyzetek, amelyekért nem a hivatalnokok felelősek, hiszen ők csak a rendelkezést hajtják végre, azért őket górombaságokkal illetni nem lehet és nem szabad. Elvárom Nagyvárad intelligens és fegyelmezett közönségétől, hogy ezt a felhívásomat megértéssel fogadja és ahhoz alkalmazkodik.

Felosztás november 29-én

Folyó hó 29-én, hétfőn a 200 kg. tűzifát a következő utcákon lakók vehetik át azzal, hogy ezen tűzifamennyiségén kívül 50 kg. ezén is beszerezhető a nagyvárad szénkereskedőknél. Azon fehér faellenőrző lappal bírók, akik még nem voltak beosztva, előreláthatólag folyó hó 30-án és december 1-én lesznek kijelölve.

Bugner Jenőné fatelepen: Berzsényi Dániel-utca 22-27. házámg.

Csösz fatelepen: gróf Csáky István-u. 34-56. házámg.

Hatvány fatelepen: Szent László-tér 4-5 házámg.

Ludwig fatelepen: Schlauch-tér, Lukács György, Dankó és Gömbös utcák.

Nemes fatelepen: Lorántffy Zeuzsanna utca.

Pallós fatelepen: Szent János utca 6-26. házámg.

Ungváryné fatelepen: Berkovits Ferenc-u. Csengeri-u. 1-12.

Zathureczky fatelepen: Csengeri-u. 13-tól végig, Napsűgár, Szent János-u. 1-5 házámg.

Tyuskai fatelepen: Várady Zsigmond u. 36-tól végig, gróf Csáky u. 27-től 34-ig.

Vitéz Tarr fatelepen: Berzsényi Dániel 27-től végig, Kriza János, Vajdahunyad, Keszthelyi Zoltán-u. Itől 5. házámg.

A beosztás további sorrendje a helyi lapokban lesz közzéve.

Egyben ismételt felhívom a kereskedőket, hogy úgy az állami intézetek, közületek és közfogyasztásra hártervező tűzifaszállítványoknál a vagonszámot minden egyes esetben jelentésk be a Közéletmentési Hivatalnak. Nagyvárad, 1943. november 26-án.

Dr Soós s. k., polgármester

LUIS TRENKER gigantikus filmalkotása

Tűzördög

a CASINO-ban

KORONA Filmszínház

Egy szív megáll

Főszerepben: KARÁDY KATALIN

Földmérési műszaki szaktanfolyamot rendeznek. A földművelésügyi miniszterium 1944. év január hó 1-jei keddeli földmérési műszaki szaktanfolyamot rendez. A részletes tudnivalók a „Budapesti Közlöny” 256., 257. és 258. számaiban jelentek meg. Felvilágosítással egybekben a Gazdasági Műszaki Hivatal szolgálat (Budapest, V. Nádor-u. 31.) és a kérvényeket is ott kell benyújtani.

A vakbélgyulladás veszélye elleni védekezés egyik hatásos módszer abban áll, hogy az ember a beleit hetenként legalább egyszer a természetes „Ferenc József” keserűvízzel — reggel éhgyomorrra egy pohárral — alaposan kitisztítja. Kérdezze meg orvosát!

Nagy érdeklődés mellett nyílt meg a Baross szövetség kereskedői és iparos tanfolyama

Nagyvárad, november 26. Meglepően nagy és népes érdeklődés mellett nyitotta meg a Baross Szövetség a kereszény kertekedők és iparosok szaktanfolyamát csütörtökön este. A Szövetség Rákóczi-út 12-es szám alatti székházának nagy és kistermő zsufolásig megtelt a tanfolyamra már beiratkozottakkal és tanfolyam iránt melegen érdeklődőkkel.

Az ünnepi beszédet Ludvigh Gyula egyesületi elnök tartotta meg, röviden esettelt a Baross Szövetség ténykedését, célkitűzéseit, a jövőre kiható tevékenységeit. Egyben megköszönte a tanfolyam irányító és tanárj személyzetének lelkes tevékenységét és köszönetét fejezte ki a jelenlevőknek, hogy ily szép számmal tanúsították érdeklődést a megnyitó ünnepség iránt.

Utána Hasznos Imre keresk. leány középiskola igazgatója igen szép és tartalmas előadása következett. Tátray Barna a városok és városj kultúrák keletkezéséről és fejlődéséről a történelmi idők folyamán címen tartott előadást. Hangsúlyozta, hogy a városok kialakulásában különösen fontos történelmi szerep jutott a kereskedői osztálynak. A jelenlegi kereskedői társadalomnak is fontos feladatai vannak a városaink kereszény kultúrájának tovább alakításában.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után Vidor József Népművelési titkár mondott köszönetet mindazoknak, kik a tanfolyam létrehozásában, megervezésében tevékenykedtek.

Műkedvelő előadásokat tartanak vasárnap a leventék

A nagyvárad levente egyesület műkedvelő szakszervezete vasárnap délután 6 órai kezdettel előadja a Levente Otthon nagytermében Erdélyi Mihálytól a „Sárga pitykés közlegény” c. operettet, melyre ezúton is tisztelettel meghívjuk a levante ifjakat és b. hozzátartozóit. A műsoros délután befejezése után tánc.

Rendezőség.

Kereszény magyar

kereszény

magyarnál vásárol

Prima kivitelű arany és króm svájci órák

ÁCS TIBOR

Nagy választékban valódi- és hamis ékszerek.

Nagyvárad, Széchyenyi tér 6. szám.

Alkalmi és ünnepi ajándéktárgyak! Ekszer- és órajavitások! Olcsó karácsonyi ajándékvásárl!

Képzőművész írja Maczalik Alfréd kiállításáról

Maczalik Alfréd képiállításáról az alábbi elmélkedő és méltató sorokat küldte be hozzánk egy nagyváradai képzőművész, a kiállításról szóló beszámolónk megjelenésével egyidőben.

A harcok sik dűbörgése és a bombázó repülőgépek megdöbbentő pusztításai közepette jölesik látnunk, hogy a művészet géniusza nem télen, hanem a pusztítás és gyűlölet démonaival ellentétben halgan dolgozik, hogy szebbé tegye életünket. Ezt bizonyítja Maczalik Alfréd festőművész képiállításai a Széchenyi-téri kioszkban.

E kiállításon a művész mint tájképfestő mutatkozik a közönség előtt. Van ugyan néhány bravúrosan megfestett interieurje és portréja is, a vezérhang azonban a tájkép. A kora reggeli és késő délutáni hangulatok szerelmese Maczalik Alfréd. Képeinek alapakkordja a felkelő és lemenő nap világítási hatásainak változatos skálája. Tájképeiből kiérzenni a művész és a természet szoros kapcsolatát és a hangulatok mély átérzését. Igazi művész, aki színekben, vonalakban és tónusokban gondolkodik. Kiállítását érdemes megtekinteni és képeivel díszíteni lakásunkat.

E sorokhoz a magunk részéről csak annyit fűzünk hozzá, hogy Maczalik kiállítását megérdemelten szép látogatottságnak örvend és a művésznak máris több képet sikerült eladnia. A festmények ára — néhány nagyobb vászon kivételével — nem túl magas, úgy-hogy szerényebb anyagi helyzetben lévő műértők és műbarátok részére is megközelíthetők.

Őszinte mozaikritika

Párduckisasszony

Bemutató az Apolló-mozgóban —

A magyar-évd kultúrális kapcsolatok feltűnő növekedésével kapcsolatosan mind több és több évd film érkezik Magyarországra. Jórészt kiváló filmdrámák.

Az első évd filmvígjátékot a közel-múltban mutatták be Budapesten, de tegnap óta már itt is van Váradon az Apolló-mozgó agitálása és áldozatkészége folytán. Címe: Párduckisasszony. A címszerepét s egyben az egyetlen főszerepét a híres svéd komika: Marguerita Viby játssza.

Marguerita Viby mellett a többi főszereplő csak statiszták. A film sikerének titka tehát a címszereplő sikerétől függ. Viby egyénisége, bosszorkányosan ügyes alakítása a siker, és köztetszést biztosítja azoknál, akik akár a színpadon, akár a mozvászon ezívesen szemlélnék varázatosan eleven egyéniséget. Az ilyen egyéniség emlélete ugyanis fellobbantja már-már kialvó életenergiájukat és vidáman távoznak az ilyen céltudatosan eltergő egyéniséget szerepeltető színdarabról vagy mozielőadásról.

A film meséjében benne van a két kedvelt filmnek az „Azurexpress” és a „Legényvácár”-nak az ötlete, tehát magyar ötletek, persze jellegzetes északi (svéd) kiformaltságukban. Viby sajátos alakító stílusú Rökk Marikáéra, a helyben Gondör Kláriéra emlékeztet.

Psichológiai érdekessége a filmnek, hogy élénken szemlélteti: miként alakíthat át egy eleven és ügyes fiatal leány egy nyarapolgárián szürke és kényelmes hivatalnok-fiatalembert ügyes munkatársává, sőt mozdulatművészé.

OLASZ PÉTER dr.

SPORT

Vasárnap Pesten szerepel a NAC a BSZKRT ellen

Az őszi forduló vége rohamosan közeledik az NB I. csoportban is. Vasárnap már a 12. fordulóra kerül sor s azzal együtt már csak négy mérkőzés van hátra. Kivéve a Ferencvárost és Csepelt, ez a két csapat az egymásközötti mérkőzéssel együtt még öt csatában vesz részt. A NAC hátralévő mérkőzései, a BSZKRT és Ferencváros idegenben, a Kispest és DiMÁVAG idehaza. A szurkolók körében felvetődött a kérdés, hogy hány pontot gyűjthet még össze ezeken a mérkőzéseken a csapat. Általában az a vélemény alakult ki, hogy még 5—6 pontot szerezhessen a bajnokjelölt, a hazai mérkőzéseket megnyeri, a pesti mérkőzéseken pedig 2—3 pontot lead. A csapattal ezzel a reális számítással is őszi bajnoknak tekinthető már, hiszen a többi csapatok is adnak még le néhány pontot s így még megfelelő ponttartalékkal fog a NAC a tavaszi fordulóra is fordulni.

Vasárnap a BSZKRT-al mérik össze erejüket Bodolák Budapestén. A villamos csapat utóbbi eredményével igen nagy tekintélyre tett szert és saját otthonában megverni ma igen nagy teljesítmény volna a NAC részéről is. A zöld-fehérek teljes mértékben átérzik ezt és egész héten a legnagyobb szorgalommal készültek a vasárnapi csatára. Kedden a Félix-fürdőbe rándultak ki, ahol fürdés, gyúrás és kiadós uzsonna volt a főműsor. Szerdán kétkapus edzés tartottak a MÁV csapatával, ma pedig könnyű levezető, crónléti edzésre kerül a sor, holnap pedig már utra is kelnek, hogy az őszi forduló 12. csatáját a fővárosban megvívják.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

„Fekete Péter” minden este 7 órakor

FIGYELEM! Az előadások megkezdése után a nézőterre belépni rendőrhatalósággal tilos!

A rendkívüli nagy sikerre való tekintettel, minden este háromnegyed 7 órakor és vasárnap délután egy-negyed 4 órakor a *Fekete Péter* operett van műsoron. Az egész város a *Fekete Péter*-ről beszél! A nagy érdeklődésre való tekintettel, ajánlatos jegyekről előre gondoskodni!

Filléres helyarákkal kerül színter szombaton délután egy-negyed 4 órakor a *Latyi-Matyí* című nagyszerű gyermek mese-operett, hogy minden gyermek számára hozzáférhető legyen ennek a mulatságos, vidám gyermek-operettnek a megtekintése. Minden jó gyermek cukorkát kap a „furfangos cukraszínástól”. Szabó Ernő hácsítól. Jegyek már válthatók. *Felcsig.* Bókay nagyszerű vígjátékát csütörtök este bemutató bérlet keretében hozza színre a színház prózai együttese. Horváth Jenő rendezésében.

HETI MŰSOR:

Péntek este háromnegyed 7 órakor: *Fekete Péter*.

Szombaton délután egy-negyed 4 órakor: *Latyi-Matyí*.

Vasárnap délután egy-negyed 4 órakor: *Fekete Péter*.

Vasárnap este háromnegyed 7 órakor: *Fekete Péter*.

Hétfőn este háromnegyed 7 órakor: *Névtelen asszony*.

Kedden este háromnegyed 7 órakor: *Fekete Péter*.

Szerdán este háromnegyed 7 órakor: *Fekete Péter*.

KÁROLYI ISTVÁN ÉS MEZEY MÁRIA A DEBRECENI KAMARASZÍNHÁZ- BAN

Debrecenből jelentik: Előkelő budapesti vendégek voltak hétfőn este a debreceni Kamaraszínháznak. Gróf Karolyi István, a Madách színház

igazgatója és Mezey Mária tekintette meg a kisszínház előadását. A két neves vendég a debreceni előadásról a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak, színterben pedig Mezey Mária külön-külön is meleg hangon gratulált a szereplőknek. A Madách-színház még az év folyamán színre kívánja hozni Ibsen pompás drámáját, amelynek női főszerepét Mezey Mária fogja játszani. A vendégek környezettanulmányozásra jöttek Debrecenbe s kedden délben autót utaztak vissza ismét a fővárosba

FERJHEZMEGY NAGY CSILLA A DEBRECENI SZÍNHÁZ NAIVA- PRIMADONNAJA

A napokban terjedt el az az érdekes hír, a színház tájékán, hogy a színház éjfeketehajó naivaprimadonnája, Nagy Csilla ismét a házasság gondolatával kacérokodik. A kitűnő fiatal művésznő egy közismert budapesti gróf jegyezte el s Csilla az első balul sikerült házasság után már nagyban készülődik az esküvőre. — A népszerű Nagy Csillát baratai, ismerősei és kollégái köréből eljegyzése alkalmából számosan keresték fel melegehangú jókívánásokkal.

RÁDIÓ

SZOMBAT, NOVEMBER 27. Budapest I.

10.15 A Budapesti honvéd örrzészőlalj zenekara.
11.15 Hangszerszólók.
11.40 Fekete Gabriella felolvasása.
12.15 Magyar Revü Tánzenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröske-rezst bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Weidinger Ede azalozzenekara.
15.30 Takács József beszél Északoroszországról.
16.30 Massenet: Elzászi jelenetek.
17.00 Hertelendy István csövegése.
17.10 Francia és spanyol dallamok.
18.00 Hangképek innen-onnan.
18.30 Liezt: II. magyar rapszódia.

18.40 Külügyi tájékoztató.
19.00 Dániel Ernő zongorazik.
19.20 Látogatás egy hanglemezkészítésben.
20.10 Szilvácsy Margit és Udvardy Tibor hangversenye.
21.10 Tamási Aronnal a könyvtárszobában.
21.20 Oláh Kálmán cigányzenekara.
22.40 Film, és táncdalok.
Budapest II.
19.00 Szilvácsy Margit és Udvardy Tibor hangversenye.
19.50 A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.
20.15 Tánzenge a javából.
21.20 Egy nyugatjáró erdélyi tudós.
21.40 Mellek Béla zenekar.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Télikabátot ruhát legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-ter 1. 910
Eladó fekete női télikabát szilazkin felsőrészel, vékony termetre. Gombos Gyula-utca 19. 124
Varrógépet bármilyen állapotban, magas árban veszek Kics Béláné, Kossuth-utca 3. Telefon 27—88. 131
Eladó 1 darab tiszta szép nagy, beüvegezett történelmi kép. Címe Honfoglalás, Ritók Zsigmond-utca 36. Házfelügyelő. 132
Kis szénkályhát megvételre keresek. Címeket a kiadóba kérek. 75
2000 ócska téglá és építkezésnél vizs. ezamaradt ablakok, ajtók, gerendák, 2 nagy takaréktűzhely eladó. Nagy Sándor-u. 5. sz. 134

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313
Zippárjavítás felelősséggel, Jakab műszerésznél, Kossuth-utca 5. 64
Tálatk kedden este a Szigligeti Színház emeleti 5-6. páholyában egy pár kesztyűt. Igazolj tulajdonosa átveheti a kiadóban. 136
Kölcsön 5 éves, 5 és fél százalékos költségmentesen Hitelezővetkezétnél, Bethlen István-u. 6. kapható. 129

Állást nyer

LAPKIHORDÓKAT azonnali belépésre felvesszünk. Jelenkezni lehet a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Mindenes jólfőző nőt fiatal házaspár keres vidékre. Cim Rudolf Moese hirdetőirodába, Rákóczi-ut. 2. Bazarepület.
Szöví munkást és spulnizó munkást felvesszék. Fráter Paula szövízőzem; — Árpád vezér út 62. 128

Pénztárkezeléshez, irodai teendőkhöz járatos keresztény tisztviselőt keresünk azonnali belépésre, Diósi faterlep. 135

Állást keres

Komoly házvezető állást keres. — Cim: Eled, Romai Katolikus Plebánia. 136

Oktatás

Közéiskolai magán- és rendszeres tanulókat előkészíték, Szaroveszky-utca 42. Ertekezni 12—3 között. 135

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

A szerkesztésért felelős igazgató: Dr. Paál Árpád
A kiadásért felelős igazgató: Dr. Virág Jeromos
Szent László-nyomda R.-T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. hőrforgógépén Nagyvárad, Szilagyú Ruzsák-utca 4. szám